

Struer Rugbrødsfabrik, foto fra slutningen af 30'erne. Sammen med brødfabrikant C. M. Moselund lancerede Buchholtz i 1935 en gammel bondeopskrift på rugbrød under navnet Ægte Struer Grovbrød. »Træg afføring kendes ikke i de hjem, hvor dette brød daglig nyde skrev Buchholtz frimodigt i den første reklametryksag. Brødet blev en succes og blev forhandlet over hele landet.

Historien om grovbrødet

»Min mand interesserede sig så meget for alt gammeldags«, fortalte Olga Buchholtz til Struer Dagblad i 1944, »hjemmevævet tøj, hjemmebrygget øl og hjemmebagt brød, og når vi enkelte steder hos vore venner på landet fik sådanne hjemmefremstillede ting, var han meget begejstret«.

Et eksempel på denne interesse er det dejlige grovbrød, som i dag bærer Struers navn. Det er en interessant historie om, hvordan en gammel bondeopskrift blev til en efterspurgt industriel mærkevare.

Om grovbrødet fortæller Olga Buchholtz: »Hos Markus Bjerre på Venø, der jo også holdt stærkt på det gode hjemmelavede, fik vi især noget dejligt, kraftigt rugbrød, og min mand holdt på, at vi også selv måtte kunne fremstille sådan noget. Vi fik lavet et dejnetrug og hvad der ellers hører til, og vi fik skrevet op, hvordan vi skulle bære os ad..., og så tog vi fat. Min mand hjalp med at lægge dejen og sled huden af sine knoer, og så bagte vi, først i gasovn, men det var ikke så godt, for der skal en mængde varme til, senere i en komfurovn, og det gik bedre«.

»Brødet var dejligt, og det syntes også vore venner, der kom hos os, ikke mindst min mands digterkolleger, og efterhånden måtte vi også forsyne deres husholdninger med grovbrød. Hos dem kom andre, bl.a. nogle læger og tandlæger, som anbefalede vort grovbrød vidt og bredt, så der blev stadig større efterspørgsel, og vi måtte bage tidligt og sent«, erindrer Olga Buchholtz.

På et tidspunkt syslede Buchholtz med tanken om at oprette et grovbrødsbageri. Men det blev ved tanken. I stedet gik han fra bager til bager og foreslog dem at fremstille grovbrødet. Der var imidlertid ingen, der havde mod på projektet, før bagermester C. M. Moselund kom til byen og overtog Struer Brødfabrik. »Moselund fik min opskrift«, fortæller Olga Buchholtz, »og efter nogen tids eksperimenteren lykkedes brødet godt for ham, så det kunne bringes i handelen. Det blev lanceret under navnet Ægte Struer Grovbrød, og min mand, der naturligvis stadig interesserede sig stærkt for brødet, hjalp til med reklamen«.

Digterens stærke sprog og letflydende pen satte sit præg på den første reklametryksag: "Noget nyt? Snarere noget gammelt og glemt, som på ny tages frem til ære og værdighed". »Det ligger i tiden, at folk vil have noget godt brød - velsmagende og sundt brød. Ægte Struer Grovbrød er fremstillet af ren dansk rug, malet så groft, at enkelte kerner undertiden går hele igennem. Dette grove mel er æltet i et dejnekar uden anvendelse af gær, og brødet er bagt i en stenovn. Den eneste forskel fra det gamle til det nye er, at alt arbejde nu foregår under udfoldelsen af den største hygiejne«. »De, der synes godt om håndstrøgne mursten og hjemmevævet tøj, vil sandsynligvis også være glade over Struerbrødets grove, solide naturlighed«. »Træg afføring kendes ikke i de hjem,

hvor dette brød daglig nydes«. Denne sidste sætning har en senere, mere bornert tid omskrevet til: »Holder maven i topform«.

»Brødet blev en stor succes, og en særlig triumf var det«, fortæller Olga Buchholtz, »da Hendes Majestæt Dronningen fik smag for brødet og begyndte at spise det hver dag, hvad Moselund fik tilladelse fra Hofmarskallatet til at meddele i sin reklame«.

I slutningen af 30'erne blev brødet solgt i stort set alle landets købstæder. Men det var små leverancer, og salget af Ægte Struer Grovbrød var ikke nogen indbringende forretning, snarere en honnørsag. Efter krigen var tiden en anden og mulighederne for ekspansion større, og honnørsagen, Ægte Struer Grovbrød, skulle nu vise sig at være en god investering for Struer Brødfabrik. Grovbrødet var nemlig kendt landet over, og med dette som »murbrækker« og »flagskib« formåede Struer Brødfabrik at erobre en stadig større del af markedet, således at fabrikken i mange år hørte til de største inden for branchen.

Historien om grovbrødet er en del af historien om digteren Johannes Buchholtz og hans »gode lille by«. I sin samtid var Buchholtz nok kendt som forfatter; men han var lige så vel kendt for sine mange andre aktiviteter, hvoraf flere har sat sig dybe spor. Et af disse spor er Ægte Struer Grovbrød, som ikke havde eksisteret i dag uden Buchholtz og hans store interesse for egnen og dens historie.